

۱۷-۲. مثنوی ۲، ه. توفیق سبحانی، چاپ هفتم، تهران، دانشگاه پیام نور، ۱۳۷۷، ۲۸۷ صفحه.

نثر کتاب در بخش‌هایی که به شرح متن پرداخته کاملاً روان و رساست و در آن قواعد آیین نگارشی کاملاً رعایت شده است. کیفیت اثر از لحاظ طرح جلد و صفحه‌آرایی همانند سایر کتاب‌های پیام نور از شیوه واحدی پیروی می‌کند. اما دارای غلط‌های تایپی فراوانی است. برای مثال می‌توان به دو مورد از اغلاط که مربوط به ضبط آیات قرآن است در صفحه ۱۵ و ۵۸ اشاره کرد.

در متن به شرح‌ازگانی تک‌تک ابیات به صورت جدا از هم پرداخته شده و اغلب بیت‌ها با نثری روان باز نویسی شده‌اند. توضیحات لغوی و دستوری مؤلف در شرح ابیات نیز در فهم ابیات مؤثر است.

از محاسن اثر آن است که در ابتدای هر درس اشاره‌ای کوتاه به محتوای ابیات برگزیده آورده شده و درونمایه و پیام درس یادآوری گردیده است، اما در بعضی موارد دقت کافی نشده است. برای مثال در ابتدای درس سوم در صفحه ۳۰ توضیحات مؤلف اندکی با محتوای حدیثی که در مثنوی آمده تفاوت دارد.

از دیگر محاسن کتاب آن است که هر درس دارای خودآزمایی هایی است که به صورت پرسش های چهارگزینه ای طراحی شده است، اما به نظر می رسد که در تهیه پرسش ها از مشاوره کارشناسان استفاده نشده، چرا که سؤالات طرح شده مطالب اصلی درس را پوشش نمی دهند و نیز گزینه ها غیر حرفه ای طراحی شده اند. به علاوه پاسخ برخی از سؤال ها در پاسخنامه درست نیست. از جمله سؤال دوم در صفحه ۲۱۶ و سؤال اول در صفحه ۹۶.

کتاب در ۲۷ درس تنظیم شده و گزیده ای از ابیات دفترهای چهارم، پنجم و ششم مثنوی است. به لحاظ جامعیت محتوا و موضوع و با توجه به اهداف درسی، کتاب دارای گزینش خوب و مناسبی است و نیز از لحاظ محتوایی، محتوای اثر با عنوان و فهرست آن کاملاً منطبق است و اثر دارای نظم منطقی و انسجام مطالب در هر فصل و در کل کتاب است.

هرچند گزینش ابیات مثنوی در این اثر با سرفصل های آموزشی مطابقت کامل دارد، اما کتاب فاقد مقدمه ای جامع برای شناخت مولوی و آشنایی با ویژگی ها و خصوصیات مثنوی است و مطالبی که تحت عنوان پیشگفتار آورده شده چندان راهگشا نیست.

در پیشگفتار چهار صفحه ای کتاب، مطالبی کوتاه درباره مولوی و **مثنوی معنوی** آمده است که به هیچ وجه تصویر مناسبی از شاعر و اثرش ارائه نمی دهد. بنابراین ضرورت دارد مقدمه ای مناسب و جامع به اثر افزوده گردد.

روزآمدی اطلاعات در شرح چنین متونی نیازمند اتخاذ روش های تحلیلی، تطبیقی و تأویلی است که اثر فاقد آن است. مناسب است مولف محترم در چاپ های بعد نکات زیر را مد نظر قرار دهند:

۱. مؤلف، در زمان نگارش کتاب از عمده ترین منابع موجود استفاده کرده است، اما در دهه اخیر کتاب هایی متفاوت چاپ شده است که می تواند در بازنگری متن مورد استفاده قرار گیرد؛
۲. پیشنهاد می شود در چاپ های بعدی مقدمه ای مناسب جهت معرفی مولوی و شناساندن ویژگی های ساختاری، سبکی و محتوایی مثنوی در کتاب گنجانده شود؛
۳. و نیز تا حدودی به تحلیل متن ابیات برگزیده پرداخته شود و ارتباط معنایی ابیات در محور عمودی توضیح داده شود؛
۴. برای تهیه پرسش های هدفمند از کارشناسان آموزشی استفاده شود و بعضی از توضیحات نامناسب اصلاح گردد. مانند صفحه ۱۴ و توضیح «نقد»؛
۵. اشتباهات فراوان تایپی کتاب نیز اصلاح گردد. از جمله در صفحات ۲۰ و ۲۴ و ۲۵ و ۶۴ و ۷۲ و ۱۰۱ و ۱۲۸ و ۱۴۹ و ۱۹۸ و ۲۰۵ و ۲۳۶ و ...